

PARTIDUL NAȚIONAL LIBERAL
FORȚA DREPTEI

LUDOVIC ORBAN - **PREȘEDINTE PNL**

PARTIDUL NAȚIONAL LIBERAL

FORȚA DREPTEI

Este datoria generației noastre să păstreze idealurile fondatorilor Partidului Național Liberal, să le îmbogățească aducându-le în actualitate și să le transmită mai departe noilor generații. Am construit această moțiune în numele obligației morale pe care o avem față de partidul care a clădit România modernă și față de oamenii care cred în capacitatea noastră de a construi o Românie puternică, prosperă, demnă și respectată în lume. Vrem să oferim mai mult decât speranță generației noastre și generațiilor care ne urmează, vrem să oferim o bază solidă ancorată în principii identitare clare, liberal-conservatoare și o direcție pe termen lung, complet asumată.

Tinta noastră este transformarea Partidului Național Liberal în cea mai puternică forță politică din România, motorul dezvoltării, progresului, modernizării și afirmării națiunii române în lume.

Obiectivele echipei noastre sunt:

- Câștigarea alegerilor prezidențiale;
- Câștigarea alegerilor locale și parlamentare;
- Formarea Guvernului de către Partidul Național Liberal.

I. O DOCTRINĂ LIBERALĂ PENTRU VIITOR

Libertatea este valoarea politică centrală a doctrinei partidului nostru. Afirmăm cu tărie faptul că nu poate fi concepută libertatea politică în absența libertății economice. Separarea celor două conduce, în orice sistem social și politic, la anularea ambelor și deschide calea cea mai directă spre încălcarea drepturilor omului și a libertăților cetățenești.

Credem într-un sistem constituțional democratic, bazat pe principiul separării puterilor în stat și pe votul liber al cetățenilor. Dezechilibrul puterilor, slăbirea uneia sau alteia dintre instituțiile fundamentale ale statului, încălcarea principiilor transparenței în decizia și acțiunea instituțiilor publice nu pot conduce decât spre forme inacceptabile de corupție, de abuz și limitare a libertăților individuale și colective.

Libertatea politică, libertatea economică, egalitatea de șanse și libertatea fiecărui cetățean de a acționa pentru împlinirea idealurilor sale sunt temelia progresului într-o societate modernă. În absența lor nu este posibilă dezvoltarea, în consecință nu poate fi garantată securitatea fiecărei persoane în parte și a societății în ansamblul său.

Partidul Național Liberal trebuie să afirme și să acționeze constant pentru apărarea și realizarea acestor principii. Scopul nostru este de a transforma România într-o țară în care cetățenii își pot împlini potențialul, în care le sunt respectate și răsplătite creativitatea, munca, responsabilitatea.

Statul nu este și nu are dreptul să se comporte ca un proprietar al talentului și muncii cetățenilor săi, ci trebuie să fie, înainte de toate, instrumentul afirmării drepturilor acestora. Prin urmare, vom acționa constant prin politici liberale în direcția limitării intervenției statului în societate și economie, pentru un stat minimal, atât în sensul restrângerii fiscalității, cât și în sensul combaterii fenomenului supra-reglementării.

Prosperitatea și siguranța cetățenilor trebuie să fie ținta politicii noastre. O țară nu poate fi puternică dacă cetățenii săi se află în suferință și nu poate să ofere siguranță dacă nu are mijloace economice, sociale și tehnologice. Aceste mijloace vin în primul rând de la cetățeni, dar numai în condițiile eliberării energiei creative și productive a indivizilor angajați în competiție liberă. Statul trebuie să fie garantul corectitudinii și egalității de șanse în această competiție, nu administratorul resurselor și al rezultatelor. Statul trebuie să fie un partener care încurajează, nu unul care sufocă.

Fiind liberali ne asumăm nu numai principiile fundamentale ale doctrinei noastre, ci și lecțiile istorice ale modernității, care au demonstrat că prosperitatea nu poate fi așezată pe fundamente durabile decât în condițiile acceptării unei acțiuni limitate a statului în economie și societate. Guvernul trebuie să se abțină de la consumarea resurselor societății. Guvernul nu poate genera prosperitate. Guvernul poate fi doar un partener pentru stabilirea unui cadru general sau specific care să stimuleze, să încurajeze cetățenii să se dezvolte și să producă. Resursele de care dispun cetățenii, începând cu propriile talente, capacitatea creativă și antreprenorială și continuând cu rezultatele materiale și simbolice ale muncii lor sunt instrumentele necesare procesului de obținere a prosperității. Statul are datoria de a sprijini acest proces fără a-l sufoca prin exploatare sau control excesiv. Prosperitatea cetățenilor este cea care generează mijloacele prin care statul își îndeplinește atribuțiile sale fundamentale: asigurarea justiției și a securității individuale și colective. Inhibarea mecanismelor de producere a prosperității prin intervenții excesive în economie și societate, prin sufocarea inițiativei private și a libertăților individuale, are drept consecință slăbirea coeziunii și pune în pericol securitatea socială.

Istoria partidului nostru este istoria unui partid național, care își leagă numele de cele mai importante momente ale constituirii și dezvoltării statului român modern, de la cucerirea independenței de stat la unirea tuturor provinciilor istorice românești și până la integrarea în Uniunea Europeană. Generația fondatorilor Partidului Național Liberal și cele care i-au succedat au condus societatea românească în unele dintre cele mai dificile, dar și importante momente ale istoriei sale moderne. Liberalii au avut un rol important în obținerea unora dintre cele mai valoroase victorii: unirea Principatelor Române în 1859, adoptarea primei Constituții în 1866, războiul de Independență în 1877-1878, proclamarea Regatului României în 1881, Primul război mondial în 1916-1919, Marea Unire în 1918, adoptarea principiului votului

universal în 1918, lărgirea democrației românești prin Constituția din 1923, reapropierea României de aliații săi occidentali după 1990, reactivarea și accelerarea tratatelor pentru intrarea în NATO după 1999, intrarea României în Uniunea Europeană în 2007. Erorile pe care le-am făcut nu trebuie uitate, dar au fost lecții din care partidul și noi am învățat, am crescut și am revenit ca lideri de dreapta în viața politică a țării. Cei 142 de ani ai istoriei noastre sunt mărturia capacității de reconstrucție pe care o avem și mai ales a capacității de a recâștiga încrederea oamenilor. Astăzi avem datoria să regăsim această forță și să construim o Românie nouă, pentru generațiile viitoare.

Doctrina liberală are o capacitate istoric dovedită de evoluție și adaptare la provocările timpului. Liberalismul va fi întotdeauna actual deoarece libertatea va fi întotdeauna actuală.

Tocmai această experiență ne arată că în cadrul Partidului Național Liberal trebuie să existe întotdeauna loc pentru toate tendințele liberalismului, în spiritul democrației de partid, dar și pentru a întreține o dezbateră doctrinară vie, capacitatea de a rămâne mereu proaspăt, mereu în ritmul vremurilor și al exigențelor societății. De asemenea, dezbateră și diversitatea care au caracterizat întotdeauna PNL, cu realitățile și adaptările specifice fiecărei perioade istorice, au menținut resursa intelectuală în partid și au asigurat o direcție doctrinară exprimată cu predilecție în politicile partidului.

Pentru a răspunde provocărilor lumii contemporane este nevoie de adaptabilitate, dar cu menținerea axului central, acela al surselor liberalismului, al valorilor clasice care nu vor fi depășite de trecerea timpului, fiind în strânsă legătură cu nevoile umane fundamentale. Schimbările tehnologice, presiunile asupra sistemului relațiilor internaționale, fragilizarea echilibrului ecologic, criza de încredere în sistemul politic democratic vor produce inevitabile schimbări în viitorul apropiat și pe termen mediu, pe care nu le putem gestiona decât organizându-ne în jurul nucleului de valori și principii ale liberalismului clasic.

Ca parte a Partidului Popular European am preluat și acele valori ale conservatorismului, care vin în completarea nucleului doctrinar liberal. Afirmăm, așadar, preeminența libertății și respingem egalitarismul. Apărăm drepturile civile înaintea principiului puterii statului. Apărăm drepturile omului, promovăm principiile securității sociale și al echilibrului între politicile ecologiste și cele de dezvoltare. Respingem toate formele de populism. Ne afirmăm atașamentul față de valorile patriotismului, dorim o Românie care își respectă patrimoniul istoric și care își afirmă vitalitatea economică, socială și culturală. Respingem derapajele naționalismului extremist.

Partidul Național Liberal respectă și susține valorile tradiționale ale poporului român: națiunea, credința și familia.

Începând din anul 2013 Partidul Național Liberal s-a angajat într-un proces de unificare și redefinire a dreptei politice din România și conectare a sa la familia politică europeană care îi corespunde cel mai bine. Dificultățile inevitabile ale unei astfel de construcții au indus o criză de leadership și au slăbit capacitatea de comunicare cu electoratul. Astfel, în anul 2016, rezultatele electorale au fost mult mai modeste decât ceea ce și-a propus și merită Partidul Național Liberal.

Șansa noastră este tocmai faptul că, astăzi, ne aflăm în opoziție și, printr-o bună coordonare internă, ne putem consolida atât organizațional, cât și din punct de vedere al percepției pentru a ne reconecta cu nevoile, așteptările și

exigențele societății. Experiența acestor ani, poziția în care ne aflăm astăzi, semnalele, mesajele transmise de către societatea în ansamblul său, dar mai ales de către acea componentă dinamică, matură și educată, care formează bazinul electoral liberal trebuie recepționate, înțelese și folosite pentru a genera o proiecție solidă, pe termen mediu și lung, asupra viitorului țării, un proiect sustenabil și rezonant cu societatea.

Modernitatea viitorului este deja aici și se plasează la intersecția dintre valorile civice, noile tehnologii ale informației și comunicării, afirmarea libertăților individuale și o nouă filosofie a relației societății cu patrimoniul cultural și natural. Pentru prima oară în istorie putem spune că avem potențialul de a face să funcționeze împreună și în mod deplin principiile democrației deliberative și cele ale democrației participative. Tehnologia și noile realități culturale prefigurează evoluții în sensul constituirii unui veritabil *polis* modern, în care deliberarea devine tot mai democratică, iar implicit democrația mai participativă. Această nouă cultură civică și politică nu mai acceptă monopolizarea puterii în limitele unei clase politice restrânse și nici formularea politicilor exclusiv de sus în jos. Cetățenii au dorința și mijloacele de a participa la conducerea societății, așadar un partid politic empatic și proactiv trebuie să acționeze în parteneriat cu ei.

Societatea participativă este societatea democratică a viitorului, iar Partidul Național Liberal trebuie să reflecteze asupra ei ca proiect pentru o națiune angajată, dar responsabilă. Este datoria noastră să suținem evoluția democrației și în același timp să nu permitem ca acest proiect emergent să derapeze spre variate forme de extremism. Democrația participativă, democrația viitorului, trebuie să păstreze și principiile democrației liberale.

II. TRANSFORMAREA ÎN BINE A PARTIDULUI NAȚIONAL LIBERAL

LIDERI, NU ȘEFI

Partidul Național Liberal are nevoie, la toate nivelele, de lideri, nu de șefi. Liderul este omul care inspire, care indică direcția și îi convinge pe oameni să îl urmeze pentru că dă încredere și energie grupului. Șeful, în schimb, este doar un om numit, aflat conjunctural într-o poziție superioară ierarhic, fără a fi câștigat aprecierea și susținerea grupului.

Există foarte multe diferențe între modul de conducere al liderilor și modul de conducere al șefilor. Liderul conduce prin încredere și validare, șeful conduce prin teamă. Liderul conduce prin puterea exemplului, în timp ce șeful conduce prin ordine. Liderul ascultă și dorește să înțeleagă, șeful doar vorbește. Liderul îndrumă, șeful critică. Liderul își asumă, șeful caută vina. Liderul urmărește binele oamenilor, șeful urmărește în primul rând binele său.

Partidele politice sunt grupuri de adeziune în care oamenii vin din proprie inițiativă, fără a fi recompensați material, în care motivațiile implicării sunt diferite de cele din cadrul instituțiilor sau companiilor. Performanța organizațiilor politice depinde, în cea mai mare măsură, de numărul și calitatea oamenilor care le formează, de activismul lor, de ideile, energia și timpul pe care îl dedică organizației, dar mai ales de calitatea și tipul conducătorilor.

DESĂVÂRȘIREA FUZIUNII

Unitatea partidului este fundamentală în atingerea obiectivelor stabilite. Pentru ca ea să devină realitate, trebuie să dispară etichetarea și discriminarea între membrii PNL. Toți suntem membri ai Partidului Național Liberal, egali în drepturi și obligații. Toți împărtășim valori, principii și idealuri comune. Toți urmărim același obiectiv, de a face din Partidul Național Liberal cea mai importantă forță politică din țară, liderul modernizării, progresului și dezvoltării României.

Fiecare membru al partidului va fi apreciat nu în funcție de partidul din care a provenit, ci în funcție de calitatea sa umană, de implicarea în viața partidului, de competențele pe care le deține, de rezultatele în activitate, de gradul de încredere de care se bucură în partid și în afara partidului.

Despre fuziunea celor două mari partide, PNL și PDL, se va mai discuta doar la trecut, ca despre un moment politic istoric, când două forțe politice de dreapta s-au unit pentru a împiedica acapararea întregii României de către PSD. Fuziunea trebuie înțeleasă ca un proiect de succes, care a oferit României echilibrul instituțional atât de necesar, prin alegerea primului președinte liberal, în contextul unui Parlament și al unui Guvern controlate autoritar de către PSD.

Fuziunea reprezintă fundamentul politic și garanția că există o forță politică capabilă să se lupte pe picior de egalitate cu stânga tributară trecutului comunist.

O REALĂ DEMOCRAȚIE ÎN PARTID

Partidele politice sunt indispensabile oricărei forme de democrație. Pluralismul politic este o garanție necesară, dar nu suficientă, pentru o societate democratică. Partidul Național Liberal are misiunea de a fi un apărător al democrației în România, dar exercițiul democratic trebuie să fie funcțional mai întâi în interiorul partidului.

Deciziile partidului nu mai trebuie luate în cercuri restrânse de grupuri nelegitime, ci de organismele statutare ale partidului, după o largă și prealabilă consultare a bazei partidului. Dezbateră este singura cale normală care poate să conducă la decizii conforme cu voința reală a membrilor. În deciziile importante la nivel local, județean sau național, reprezentanții PNL în cadrul autorităților trebuie să statueze un mecanism de consultare a cetățenilor, prealabil luării deciziilor în partid.

Libertatea de exprimare în interiorul partidului va fi garantată. Delictul de opinie va fi radiat din viața internă a partidului. Niciun membru al PNL, care își exprimă opinia și votul, în interiorul partidului, chiar dacă acestea sunt diferite de opinia liderului, nu va avea de suferit.

Oricărui membru al PNL i se va garanta dreptul de a alege și de a fi ales, dreptul de a candida pentru funcții publice, dreptul de a face o carieră politică bazată pe competență, efort și rezultate. Instituția votului secret va fi respectată cu strictețe, iar *“controlorii de voturi”* vor dispărea din viața internă a partidului.

De asemenea, din viața partidului vor dispărea interimalele prelungi numite de către conducerea centrală. La orice vacantare a unei conduceri, se vor organiza alegeri democratice în cel mai scurt timp posibil pentru ocuparea

funcției de președinte sau a altor funcții de conducere vacante. Alegerile interne în partid sau alegerile pentru desemnarea reprezentanților PNL în diferite funcții de demnitate vor fi organizate cu respectarea strictă a exigențelor democratice. Manipularea normei de reprezentare, selectarea după preferințe sau criterii personale a delegaților, încălcarea secretului votului, împiedicarea reprezentării organizațiilor incomode, manipularea bazelor de date cu membri nu vor mai fi tolerate.

STATUTUL ȘI REGULAMENTELE: LITERĂ DE LEGE

De prea multe ori, în ultimii ani, statutul a fost pus între paranteze. Acest lucru a generat multe decizii eronate, care au afectat imaginea și credibilitatea partidului, au produs nedreptăți multor membri ai PNL, au generat o atmosferă de neîncredere și nemulțumire și, în ultimă instanță, a creat o prăpastie între conducere și baza partidului.

Fiecare nou membru al PNL va primi la înscriere un exemplar din statut și regulamente pentru a-și cunoaște drepturile și pentru a putea să și le exercite. Conducerea PNL va fi un garant al respectării statutului și va sancționa orice încălcare a acestuia, indiferent cine o comite.

Statutul va fi îmbunătățit de o nouă comisie de statut, în urma unui audit organizațional și a unei ample dezbateri în partid. Modificările vor urmări creșterea democrației în partid, garantarea drepturilor membrilor, proceduri și criterii clare pentru selecție, organizarea mai bună a partidului, îmbunătățirea activității comisiilor de specialitate etc.

CARIERE POLITICE BAZATE DOAR PE COMPETENȚĂ, EFORT, REZULTATE

Promovarea la "excepțional", aducerea traseiștilor pe final de mandat, apariția de "prospături" din afara partidului la momentul întocmirii listelor cu candidați, trimiterea de la centru a unor candidați de tip "Agamiță Dandanache", numirea sau susținerea de demnitari străini partidului sunt practici care vor dispărea din viața PNL. Resursa umană internă trebuie cultivată, fidelizată și dezvoltată.

Orice membru al PNL are dreptul la o carieră politică în partid care să reflecte experiența dobândită, nivelul de implicare în viața partidului, evoluția profesională și politică, notorietatea și încrederea de care se bucură.

Selecția în partid pentru ocuparea diferitelor poziții publice se va face în toate cazurile printr-o procedură transparentă și pe baza unor criterii obiective. Odată cu înscrierea în partid, fiecare membru are dreptul să i se evidențieze activitățile la care participă, contribuția personală adusă pentru atingerea obiectivelor partidului, participarea la elaborarea programelor, documentelor de poziție, a politicilor sectoriale, implicarea în susținerea campaniilor PNL. În luarea deciziilor de desemnare a membrilor pentru ocuparea funcțiilor publice, evaluarea candidaților se va face ținând cont în primul rând de istoricul activității fiecăruia.

COMUNICĂM MAI BINE

Îmbunătățirea comunicării în interiorul partidului reprezintă un obiectiv foarte important al nostru. Creșterea coeziunii partidului, îmbunătățirea mecanismelor decizionale, generalizarea experiențelor pozitive, dezvoltarea conștiinței de apartenență la acest partid nu pot fi realizate decât prin intensificarea comunicării pe orizontală și pe verticală, atât de sus în jos, cât și de jos în sus.

Obiectivul imediat al viitoarei conduceri este realizarea unei platforme de comunicare și consultare online, la care va avea acces orice membru al PNL. Această platformă va permite accesul membrilor la toate informațiile importante din viața partidului, decizii ale organismelor de conducere de la toate nivelele, poziții publice ale partidului, voturile date de parlamentarii PNL, de grupurile de consilieri locali și județeni, documente politice, programe sectoriale, etc. În cadrul acestei platforme va fi asigurată comunicarea între membrii comisiilor de specialitate din cadrul partidului, pentru a putea dezbate rapid, de la distanță, diferitele poziții ale partidului pe diferite domenii.

Platforma de comunicare va servi pentru consultarea periodică a tuturor membrilor PNL (consultări de tip referendum) pe teme importante din viața publică, pentru evaluarea comunicatorilor PNL de către membri, pentru comunicarea pe orizontală între membrii partidului și va putea fi folosită ca o interfață a comunicării partidului cu societatea.

Liderii partidului de la nivel local, județean și național trebuie să fie accesibili membrilor de partid. Aceștia vor aloca timp comunicării cu membrii, vor fi receptivi la propunerile formulate, vor informa membrii PNL în privința activității conducerii, vor organiza lunar întâlniri cu membrii partidului. Consilierii locali, consilierii județeni, parlamentarii au obligația de a se consulta periodic cu membrii PNL, de a îi informa privitor la activitatea desfășurată, de a prelua inițiative și propuneri benefice formulate de aceștia.

Între diferitele organizații locale, respectiv județene, va fi dezvoltat un mecanism de comunicare pe orizontală pentru cunoașterea mai bună între membrii și liderii partidului la nivel local și județean, pentru schimburi de experiență, pentru generalizarea bunelor practici.

CONDUCEREA PNL ALĂTURI DE PRIMĂRII LIBERALI

Primarii Partidului Național Liberal reprezintă cartea de vizită a PNL în localitățile pe care le conduc și nu numai. Cu cât performanța primarilor este mai bună, cu atât imaginea partidului are de câștigat. Din acest motiv, conducerea națională va acorda prioritate susținerii primarilor.

În cadrul secretariatului general va fi înființat un departament special pentru relația cu reprezentanții PNL în administrația locală, care va avea rolul de suport al primarilor în probleme de natură legislativă (va prelua și va transmite grupurilor parlamentare propunerile de modificări legislative susținute de primari), în susținerea demersurilor primarilor liberali pe lângă administrația centrală, în diseminarea rapidă a informațiilor utile, în demersurile de obținere de finanțări pentru proiecte de investiții locale, în acordarea de asistență de specialitate, în apărarea primarilor liberali contra abuzurilor administrației centrale.

Liderii partidului vor fi prezenți alături de primari la evenimente importante din viața localității și în campaniile electorale, mai ales în cele de alegeri locale. Comunicatorii partidului vor susține în mass-media exemple de realizări ale primarilor liberali, vor lua apărarea primarilor atacați pe nedrept, vor face campanie pentru modificările legislative necesare îmbunătățirii activității administrației locale susținute de aleșii locali liberali, vor fructifica performanțele reale ale primarilor liberali pentru a îmbunătăți imaginea PNL.

Primarii vor fi consultați și se va ține cont de punctul lor de vedere în toate deciziile importante ale partidului. Liga Aleșilor Locali va deveni un for cu greutate în viața partidului, atât la nivel județean, cât și la nivel național.

ORGANIZAREA GRUPURILOR DE CONSILIERI

În localitățile, respectiv județele, în care suntem în opoziție, grupurile de consilieri vor fi organizate pentru a permite realizarea unei opoziții eficiente și transmiterea poziției PNL față de diferitele decizii ale autorităților locale care afectează viața comunității.

Deciziile privind pozițiile politice ale grupurilor de consilieri vor fi luate în cadrul unor ședințe pregătitoare. La fiecare punct important pe ordinea de zi trebuie să existe un raportor care propune poziția grupului, iar decizia privind poziționarea față de proiectele de pe ordinea de zi se ia de către tot grupul. Pentru deciziile cu puternic impact politic, în cazul în care nu există un punct de vedere unitar, deciziile se iau în Birourile politice locale sau județene, după caz. De asemenea, se va instituționaliza un mecanism de consultare prealabilă a cetățenilor interesați sau afectați de diferitele proiecte de hotărâri, pentru ca poziția partidului să fie în rezonanță cu interesele și aspirațiile legitime ale acestora.

Pozițiile PNL trebuie susținute argumentat și profesionist, atât în comisii cât și în plen, de către consilierii noștri care sunt specialiști în domeniile aflate în dezbatere. Vocea liberală trebuie să fie auzită în fiecare comunitate locală, fie prin intermediul mass-media, fie prin informări periodice făcute de conducerea locală sau județeană a PNL către cetățeni (direct, prin adunări publice, online, prin rețelele de socializare).

INVESTIM ÎN RESURSA UMANĂ

Cea mai importantă resursă a unui partid este resursa umană. Partidul Național Liberal beneficiază de avantajul evident de a avea membri de cea mai bună calitate, fiind atractiv și pentru oamenii cu pregătire și statut social din societate. Chiar dacă din punct de vedere profesional, al educației, al caracterului, al statutului social, membrii PNL au un nivel ridicat, activitatea politică presupune acumularea de cunoștințe, formarea de deprinderi, câștigarea de abilități specifice care pot fi dobândite mai ușor în cadrul unor programe de instruire.

În urma unui audit organizațional, de preferință extern, trebuie evaluat necesarul de training al partidului la toate nivelele. Anual, conducerea partidului trebuie să aprobe programele de instruire pe care le realizează partidul

pentru membrii săi. În cadrul programului anual este necesară definirea domeniilor în care se realizează instruirea (management organizațional, comunicare, leadership, debating, retorica, managementul timpului, elaborarea și implementarea de strategii politice, managementul proiectelor, conducerea campaniilor electorale, coordonarea voluntarilor etc.), categoriile de beneficiari, furnizorii de training și toate celelalte elemente.

Orice membru al partidului, care dorește să își construiască o cariera politică serioasă, poate solicita înscrierea în programele de training pe domeniile pentru care le dorește să se perfecționeze. Acceptarea în programele de training se va face pe baza unei evaluări obiective a fiecărui candidat. Membrii PNL, care au beneficiat de programe de pregătire, trebuie implicați în activități, proiecte, programe ale partidului pe poziții conforme cu domeniile în care au fost pregătiți pentru a putea fructifica în beneficiul organizației cunoștințele și abilitățile dobândite. Participanții la modulele de training trebuie să rămână în legătură și să comunice periodic pentru a își împărtăși modul în care reușesc să aplice în practică cele învățate.

REVITALIZAREA COMISIILOR DE SPECIALITATE

Printre motivele principale pentru care membrii PNL și-au diminuat activitatea în comisiile de specialitate, semnificative sunt: neluarea în considerare de către conducerea partidului a documentelor de poziții, a proiectelor susținute de către comisii; neluarea în considerare a membrilor activi din comisii la numirea în funcții publice atunci când partidul este la guvernare; trecerea între paranteze a activității membrilor PNL în comisiile de specialitate în stabilirea criteriilor pentru desemnarea candidaților pentru diferite funcții eligibile.

Comisiile de specialitate vor reprezenta o preocupare de capătâi a conducerii PNL. Comisiile vor grupa toți specialiștii de valoare din partid pe fiecare domeniu. În cadrul comisiilor vom urmări atragerea și a unor experți din afara partidului care doresc să își aducă contribuția la elaborarea politicilor publice, a programelor, a proiectelor de legi sau a documentelor de poziție ale partidului.

Participarea la activitatea comisiilor, la elaborarea programelor sectoriale, va reprezenta condiția obligatorie pentru orice membru care dorește să ocupe o funcție publică în domeniul de activitate în care contribuie. Comunicatorii partidului specializați pe domenii vor fi selectați dintre membrii cu cea mai prolifică activitate. În elaborarea deciziilor politice ale partidului, conducerea va ține cont de punctele de vedere exprimate de comisii.

DEZVOLTAREA ÎN PLAN ORGANIZAȚIONAL

Partidul Național Liberal este dezvoltat astăzi inegal în teritoriu. Avem organizații performante, care câștigă alegerile în mod constant, care sunt o prezență constantă și benefică în viața comunității, dar avem încă foarte multe organizații mediocre, slabe numeric și calitativ, care nu reușesc să depășească 10-15 % în alegeri.

PNL trebuie să se bată în fiecare localitate pentru a câștiga alegerile. În toate organizațiile locale și în cele de secții de votare trebuie atrași în partid oameni noi, care se bucură de respect și încredere în comunitate. Organizațiile trebuie să înceapă să funcționeze instituțional, să se întrunească periodic, să desfășoare acțiuni ritmice, să fie prezente în viața localității, să transmită mesajele partidului, să aibă inițiative și proiecte care pot aduce beneficii locuitorilor. Conducerile județene trebuie să se implice activ în întărirea organizațiilor locale care nu au performanță, iar acolo unde este cazul să ia toate măsurile statutare care se impun.

Toate organizațiile locale ale partidului vor avea obligația de a avea sedii de partid, cu program de lucru cu publicul, cu program de audiențe ale liderilor și aleșilor locali, care să devină un spațiu public de întâlniri și dezbateri.

Grija față de membrii PNL, respectul liderilor față de baza partidului, aprecierea oricărui efort depus de orice membru pentru binele partidului, preocuparea față de integrarea noilor membri înscriși în partid, ascultarea și preluarea ideilor bune venite de la membri vor deveni regulă în partid.

PREGĂTIREA DIN TIMP A ALEGERILOR

Pentru îmbunătățirea rezultatelor partidului în alegeri, conducerile partidului la toate nivelele vor acționa din vreme pentru pregătirea campaniei electorale. Candidații vor fi selectați din timp și vor fi sprijiniți pentru creșterea notorietății și a încrederii prin implicare în viața publică. Candidații vor fi pregătiți pentru a face față exigențelor impuse de funcția pentru care urmează să candideze.

Conducerile partidului, grupurile de consilieri, membrii partidului trebuie să fie activi în viața comunităților, să servească interesul public, să aibă inițiative și proiecte cu impact favorabil, să caute să atragă în partid oameni valoroși din comunitate în intervalul dintre alegeri.

Infrastructura de campanie, echipa de campanie, rețeaua electorală, canalele de transmitere a mesajelor, recrutarea și instruirea voluntarilor, pregătirea candidaților sunt activități care trebuie începute cu mult timp înainte de startul oficial al campaniei.

POLITICA ALTFEL

Sănătatea unei democrații depinde, în cea mai mare măsură, de încrederea cetățenilor în reprezentanții lor aleși. Această încredere a fost zdruncinată serios de-a lungul perioadei de tranziție datorită unor practici și comportamente condamnate de către cetățeni, practici specifice multor politicieni. Aceștia, odată ajunși la putere, au devenit aroganți și suficienți și inaccesibili alegătorilor. Și-au încălcat promisiunile electorale, în loc de realizări concrete au servit oamenilor iluzii propagandistice, iar mulți s-au îmbogățit profitând de funcțiile publice deținute.

Partidul Național Liberal trebuie să formeze caractere, oameni politici dedicați interesului public, oameni de stat, cu curaj și viziune, care să se lupte pentru interesele fundamentale ale națiunii române.

Tiparul politicianului arogant, certat cu adevărul, cu tupeu în loc de curaj, care recită poezii din punctajele partidului, cu informații culese din zbor în detrimentul culturii și al documentării solide, care închide ușile biroului pentru oameni și răspunde la telefon selectiv, care, în loc de argumente, folosește agresivitatea de limbaj, care nu ia pulsul străzii și știe să umble doar în limuzine cu geamuri fumurii, nu va mai avea loc în PNL.

Modestia, bunul simț, decența, onestitatea, empatia, corectitudinea, competența sunt trăsături care trebuie să caracterizeze oamenii politici ridicați dintre liberali. Politica nu trebuie concepută în afara moralității. Oamenii politici trebuie să devină modele de conduită socială.

Trebuie să revenim la exigențele stabilite de mai marii noștri înaintași, precum Ion I.C. Brătianu, care a definit ștacheta sub care nu ne este permis să coborâm în activitatea noastră politică: *"Cei mai mulți își închipuie că politica este un fel de distracție cu foloase și onoruri. Politica este ceva grav, grav de tot. Ai în mâna ta viața și viitorul țării tale (...) pentru un om iubitor de țară și conștient de răspunderile sale, politica este un șir neîntrerupt de griji și jertfe, un drum pe care ești sortit să culegi mai multă nedreptate decât răsplată"*.

III. PROIECTUL NOSTRU PENTRU ROMÂNIA.

3.1. O societate prosperă

3.1.1. Obiective și măsuri pentru o economie competitivă

O economie liberală asigură șanse egale și dezvoltare economică sănătoasă prin promovarea liberei inițiative și limitarea intervenției statului. Într-o economie liberală, statul este arbitru și nu alege „învingătorii” din economie. Principiile liberale au asigurat prosperitate tuturor celor care au avut curajul să și le asume.

Motorul unei economii competitive îl reprezintă investițiile în sectorul privat. Veniturile bugetare nu pot crește prin mărirea artificială a salariilor în sectorul public. Companiile private care contribuie la creșterea economică trebuie să se dezvolte printr-un tratament egal și transparent, nu artificial, prin decizii administrative care să le favorizeze pe unele în detrimentul altora.

Privatizarea și reorganizarea companiilor de stat rămâne un obiectiv al politicii liberale, principalele ținte fiind:

- Creșterea rolului sectorului privat în economie prin privatizarea sau administrarea privată a companiilor de stat;
- Listarea pe bursă a tuturor companiilor la care statul este acționar;
- Restructurarea companiilor care înregistrează pierderi și eliminarea subvențiilor implicite;
- Dezvoltarea Bursei de Valori București și trecerea de la statutul de piață de frontieră la statutul de piață emergentă, asemenea celorlalte burse de valori din Centrul și Estul UE. Creșterea gradului de lichiditate al pieței de capital, inclusiv prin privatizare pe bursă;
- Încurajarea apariției și dezvoltării fondurilor de investiție românești.

3.1.2. Mai multe oportunități, mai multă libertate economică

O economie dinamică și orientată spre creștere are nevoie de un climat favorabil investițiilor și afacerilor. Acestea sunt atât surse de finanțare pentru politicile sociale, culturale și de mediu, cât și singura soluție durabilă pentru crearea oportunităților de muncă și dezvoltare profesională ale cetățenilor, pentru o economie cu impact pozitiv asupra veniturilor individuale și familiale, o economie capabilă să susțină un sistem democratic și să asigure egalitatea de șanse.

Sistemul de taxare a activității economice și a veniturilor este instrumentul cu cel mai mare impact pe care îl are la dispoziție statul. Liberalii consideră că o politică fiscală pro-creștere este nu numai calea practică prin care este favorizată prosperitatea economică, ci și o obligație morală imperativă. Un sistem de taxare împovăraător și o economie supra-reglementată conduc la sufocarea creșterii economice, la diminuarea oportunităților și afectează dreptul fiecărui cetățean la dezvoltare personală și securitate economică.

Politica PNL va aplica următoarele principii pentru a reforma relația statului cu economia:

A. Sistem fiscal prietenos

- Legislația fiscală trebuie simplificată drastic, iar nivelul taxelor și al costurilor cu forța de muncă redus. Cota unică trebuie generalizată pentru toată economia. Ancorarea conformării voluntare printr-o abordare preventivă, prin servicii de asistență oferite contribuabililor. Reducerea timpului necesar pentru rambursarea TVA.

B. Politică fiscal-bugetară responsabilă

- Politică fiscal-bugetară definită pe baza principiilor de responsabilitate, transparență, eficientă și echitate între generații;
- Aplicarea efectivă a principiilor bugetului multianual și monitorizarea creditelor de angajament;
- Stabilirea unui raport țintă de salariați în sectorul public de maxim 20% din numărul total de salariați din economie;
- Alocarea resurselor publice către investiții importante vitale pentru asigurarea dezvoltării României;
- Prioritizarea investițiilor publice pe baza principiului „*best value for money*”;

- Utilizarea parteneriatelor publice private (PPP) în realizarea investițiilor pentru care nu există suficiente resurse publice;
- Reforma sistemului de pensii și de sănătate prin creșterea ponderii sectorului privat. Un sistem de pensii sustenabil pe termen lung prin creșterea ponderii salariaților în populația activă.

C. Reglementarea non-invazivă a piețelor:

- Maxim 5 autorizări pentru activitate economică în România;
- Reevaluarea programelor intervenționiste ale guvernului;
- Supravegherea independentă a sectorului bancar și financiar;
- Reglementarea activităților economice cu regim de monopol.

3.1.3. Resurse și creștere durabilă: agricultură, transport, energie, industrie IT&C

Creșterea economică, exploatarea rațională a resurselor și utilizarea lor în beneficiul societății românești sunt esențiale pentru economia țării noastre. Pornind de la realitățile economiei românești de astăzi și de la prognozele privind evoluția economiei mondiale, domeniile-cheie vizate de o nouă concepție liberală românească sunt: agricultura, transporturile, energia și industria IT&C. Toate sunt susceptibile de îmbunătățiri substanțiale și au impact în câteva direcții esențiale:

- Reindustrializarea, dezvoltarea și modernizarea economiei;
- Constituirea unei societăți prospere prin sporirea oportunităților și a veniturilor individuale și familiale ale cetățenilor;
- Asigurarea sănătății și securității cadrului de viață pentru cetățenii României;
- Valorificarea resurselor interne în beneficiul societății românești;
- Deschiderea de oportunități pentru alte domenii economice, care depind de o infrastructură sănătoasă: industria, turismul, comerțul.

A. Agricultură – resursă economică și generator de creștere durabilă

Prin doctrină, PNL respectă mediul de afaceri, oamenii care produc și care creează locuri de muncă în România, considerând că țara trăiește în primul rând datorită lor. Cu 60% contribuție românească în capitalul investit, industria alimentară (bazată în primul rând pe o materie primă autohtonă) aduce de două ori mai multă valoare brută adăugată comparativ cu industria auto românească, la fiecare euro investit.

În contextul competiției internaționale acerbe pentru resurse, inclusiv pentru resurse alimentare, agricultura și industria asociată ei ne provoacă la un “pariu” decisiv, de rezultatul căruia depinde nu numai bunăstarea, ci și securitatea alimentară a societății noastre.

Obiective și măsuri:

- **Sprijinirea micilor producători din agricultură și industria alimentară:**
  - Procesarea materiilor prime din agricultură prin implicarea și încurajarea fermierilor din sectorul vegetal și zootehnic să investească în industria alimentară din țară reprezintă un motor sigur pentru o dezvoltare durabilă a agriculturii românești. România va primi subvenții și investiții de 22 mld. euro prin programele de dezvoltare rurală până în 2022. Trebuie să încurajăm fermierii și capitalul autohton să valorifice superior materia primă obținută.
- **Măsuri economice rapide pentru absorbția fondurilor europene:**
  - Garanții de stat pentru credite și subvenționarea dobânzii în sectoarele restante;
  - Crearea unui mecanism legal prin care, în baza unei înțelegeri anterioare între vânzător și cumpărător, Agenția Domeniilor Statului cumpără terenul și îl revinde cumpărătorului în condiții avantajoase, cu dobândă de refinanțare a BNR, cumpărătorul girând cu terenul;
  - Aplicarea prevederilor legii cooperativelor agricole votată în 2016 referitoare la scutirea de impozit pe profit timp de 5 ani pentru toate formele de asociere care procesează superior materia primă din agricultură;
  - Neimpozitarea subvențiilor europene. Impozitul a fost introdus în 2009-2010 pe fond de criză;
  - Înlocuirea actualului sistem de rambursare a accizei pe motorină pentru agricultură cu un mecanism prin care fermierii să nu mai plătească acciza la pompă;
  - Aplicarea prevederilor Legii 150/2016 privind comercializarea produselor agro-alimentare.

B. Rețeaua de transport

Infrastructura de transport constituie armătura pe care construiești un stat dezvoltat și asiguri bunăstarea cetățenilor. Investițiile urmează infrastructura. Industria, turismul, comerțul și procesul de reindustrializare a țării sunt dependente de calitatea infrastructurii din transport. Acest sector esențial are nevoie de gândire strategică, voință politică și simplificarea procedurilor pentru proiecte și investiții.

Obiective și măsuri:

- Conectarea rețelei naționale de transport la rețeaua europeană - scoaterea României din izolare;
- Legarea tuturor regiunilor țării la rețeaua europeană de autostrăzi;
- Creșterea capacității administrative și profesionalizarea resursei umane;
- Îmbunătățirea mobilității urbane și a accesibilității cetățenilor la rețeaua secundară și terțiară de transport;
- Prioritizarea investițiilor în infrastructura de transport pe criterii de necesitate și performanță, nu politicianiste;
- Încurajarea antreprenoriatului local și național prin investiții în infrastructura de transport;
- Aplicarea strictă a principiului transparenței în cheltuirea fondurilor publice.

C. Industria energetică

România trebuie să-și mențină un sistem energetic robust, cu un mix energetic diversificat și echilibrat, pentru a putea garanta și pe mai departe securitatea aprovizionării cu energie.

PNL susține stimularea investițiilor în sectorul energetic pentru a dezvolta România ca un pol regional.

Obiective și măsuri:

- Modernizarea și eficientizarea sectorului energetic. O prioritate strategică este înlocuirea, până în 2030, a peste 4000 MW de capacități de producție a energiei electrice pe bază de cărbune și de gaze naturale. Capacitățile noi trebuie să aibă eficiență mărită și emisii scăzute de gaze cu efect de seră și de noxe. De asemenea, trebuie să aibă un grad mărit de flexibilitate, pentru a putea răspunde cerințelor sistemului energetic al viitorului, cu o pondere semnificativă a energiilor din surse regenerabile;
- PNL susține viziunea unui sector energetic avansat din punct de vedere tehnologic, bazat pe rețele inteligente de transmisie și distribuție a energiei electrice, care va susține pătrunderea noilor tehnologii de producere și stocare a energiei electrice, precum și dezvoltarea electro-mobilității în România;
- Prin politici economice și fiscale stimulative, PNL susține dezvoltarea unei industrii orizontale care să valorifice în cât mai mare măsură pe plan intern producția de energie primară;
- Promovarea tehnologizării sistemului energetic. În tranziția tehnologică actuală către noi moduri de producție și de consum al energiei, România va îmbina securitatea oferită de componentele tradiționale ale sistemului său energetic cu noile oportunități economice ale producției de echipamente și componente pentru sursele de energie regenerabilă și pentru autovehiculele electrice;
- De asemenea, în sinergie cu sectorul puternic dezvoltat al IT-ului din România, PNL promovează digitalizarea serviciilor energetice și susținerea trecerii de la consumatorul de energie la *prosumator*, care produce energie pentru propriul consum și, în plus, injectează energie în rețeaua de distribuție;
- Eficientizarea procesului de explorare a zăcămintelor de hidrocarburi din Marea Neagră – În acest sens PNL susține dezvoltarea unui cadru inteligent și competitiv de reglementare a segmentului producției de hidrocarburi;
- Profesionalizarea resursei umane și a actului administrativ - PNL susține cu fermitate profesionalizarea actului administrativ în sectorul energetic și introducerea reală a mecanismelor de guvernare corporativă în companiile cu capital majoritar sau semnificativ de stat;
- PNL promovează parteneriatele public-private în învățământul energetic și în cercetare-inovare. Cercetarea științifică în sectorul energetic trebuie depolitizată și conectată la marile programe și proiecte internaționale de cercetare;
- Poziționarea României ca actor relevant pe piața de energie regională - Liberalizarea pieței de gaze naturale trebuie însoțită de crearea în România a unei piețe centralizate lichide și transparente de gaze naturale, pe care să fie tranzacționat un volum suficient de mare din producția indigenă de gaze. Astfel, date fiind resursele sale

naturale, mărimea pieței la nivel regional și infrastructura dezvoltată, România poate fi un pol regional al producției și tranzacționării de gaze naturale;

- Măsuri de protecție a categoriilor vulnerabile afectate de procesul de liberalizare a pieței de energie - Pentru a reduce riscurile asociate liberalizării piețelor de energie asupra categoriilor de consumatori vulnerabili, PNL susține asigurarea unei protecții sociale reale, precum și desfășurarea unor programe publice de creștere a eficienței consumului de energie în zonele de sărăcie energetică.

D. Industria IT

Sectorul IT&C a devenit de-a lungul anilor un contributor deosebit de important la dezvoltarea economică a țării. Deși încă mai există loc pentru creștere, în scurt timp se va ajunge la o plafonare a sectorului din cauza pierderii competitivității financiare și a resursei umane calificate. Pentru a evita acest moment este necesară o abordare pragmatică, realistă, în acord cu exigențele domeniului.

Obiective și măsuri:

- Colaborarea cu actorii importanți din industrie, dar și cu dezvoltatorii autohtoni, pentru definirea priorităților care vor asigura dezvoltarea pe termen lung a sectorului IT&C;
- Menținerea măsurilor care au asigurat competitivitatea financiară a României pentru păstrarea profesioniștilor în țară;
- Adaptarea programelor educaționale din învățământul liceal și universitar la cerințele pieței IT&C;
- Susținerea dezvoltatorilor autohtoni de proprietate intelectuală prin acces facil la finanțare;
- Trecerea treptată de la o industrie IT&C dominată de servicii de tip outsourcing, către o industrie producătoare de proprietate intelectuală.

3.1.4. Societatea informației și a performanței. Concepția liberală privind învățământul superior și cercetarea.

O societate prosperă în lumea de astăzi și cu atât mai mult în lumea de mâine este o societate care produce și gestionează informația la nivel superior. Mentalitatea și viziunea politică privind învățământul superior și cercetarea s-au menținut mai bine de două decenii în cadrele unei viziuni pre-decembriste, lipsită de înțelegerea conceptelor de investiție și dezvoltare. Rezultatul a fost sufocarea creativității, falsificarea criteriilor de performanță, favorizarea cantității în dezastrul calității în aceste domenii a căror rațiune de a fi este, în realitate, performanța.

Concepția liberală cu privire la sistemul universitar și cercetare se bazează pe câteva noțiuni-cheie:

- Societatea modernă nu poate deveni prosperă fără a fi performantă în domeniul cunoașterii;
- Prosperitatea și securitatea societății depind de calitatea resurselor umane;
- Dezvoltarea individuală este esențială pentru eliberarea creativității și pentru dobândirea autonomiei

personale a cetățenilor;

- Pregătirea superioară performantă favorizează procesul de asigurare a egalității de șanse și, în consecință, a procesului de apărare a democrației.

Privit din perspectivă liberală, sistemul universitar românesc este un exemplu de eșec al politicii de supra-reglementare caracteristice ultimelor două decenii. Efectul a fost amplificat de contrastul dintre resursele investite și rezultatele așteptate, precum și de o viziune eronată, care a pus accentul pe dimensiunea socială și nu pe excelența intelectuală a studiilor superioare. Retorica publică și politicile aplicate au oscilat între încălcarea autonomiei universitare și ipocrizie sistemică. Analizând opiniile specialiștilor din sistemul universitar, precum și evaluările disponibile și credibile, putem ajunge, cu onestitate, la concluzia că progresele făcute în acest domeniu s-au realizat mai degrabă în pofida, decât cu ajutorul politicii publice promovate de către stat.

Un sistem universitar și de cercetare, care să facă față internaționalizării și care să producă valoare pentru societate, are nevoie de regândirea politicilor statului în trei dimensiuni fundamentale:

1. Finanțarea:

Sumele alocate din bugetul de stat pentru învățământul superior și pentru cercetare reprezintă numai un aspect al problemei, deși în mod obișnuit este singurul discutat. O problemă cel puțin la fel de importantă este sistemul de finanțare în sine. Trebuie să acceptăm că pentru învățământul superior actualul sistem, bazat pe conceptul studentului-echivalent, este un eșec. Deși este fundamentat pe principiul corect al responsabilității instituționale, în practică s-a dovedit o sursă de pervertire a calității educației universitare. Fără a fi abandonat, trebuie să fie nuanțat prin intervenția unor criterii de finanțare suplimentare: excelența programelor; prestigiul instituției; potențialul programelor de a contribui la dezvoltarea societății etc. Criteriile calitative și nu cele cantitative trebuie să aibă în aceste cazuri prioritate. Trebuie să acceptăm faptul că excelența nu poate fi cultivată prin aplicarea unor criterii strict egalitariste și nici în limitele inerente ale învățământului de masă, ci prin stimularea competiției în condițiile respectării egalității de șanse.

Nu în ultimul rând, trebuie luată în considerare o nouă relație între activitatea universitară și cea economică. Legislația actuală nu stimulează în mod real viziunea antreprenorială în universitățile românești, așa cum o vedem în tradițiile unora dintre cele mai puternice sisteme universitare din lume. Una dintre politicile liberale va trebui să fie crearea unui cadru favorabil pentru inițiativele economice inițiate în mediile universitare și de cercetare, nu numai ca formă de finanțare prin resurse proprii, ci și ca soluție de dezvoltare pentru cercetarea universitară.

2. Flexibilitatea:

Legislația românească în domeniul învățământului universitar este încă marcată de nevoia de a controla derapajele tranziției și de a limita proliferarea unor instituții cu pretenții universitare fără acoperire. Una dintre soluțiile găsite în fața acestei probleme a fost instalarea unui sistem bazat pe criterii, principii și proceduri foarte rigide, care s-a extins și s-a adâncit progresiv. Rezultatul îl reprezintă formarea unui sistem universitar rigid, sufocat de birocrație și

cu posibilități minime de a se adapta la evoluțiile contemporane, cu atât mai puțin de a se comporta ca o forță vizionară în societate. Viitoarea legislație în domeniul învățământului universitar trebuie să stabilească, în parteneriat cu universitățile, un sistem de dezvoltare a programelor de formare și cercetare care să le permită universităților să fie mai adaptabile și mai flexibile. Nu putem aștepta creativitate și calitate din partea unor instituții a căror activitate este supra-reglementată.

3. Autonomia:

Autonomia universitară este un principiu constituțional. În practică, însă acest principiu s-a dovedit a fi unul dintre cele mai fragile, sistematic încălcat, în mod direct sau indirect, ceea ce a condus la forme perverse de osificare a sistemului universitar și de ruptură dintre universități, cercetare și evoluția societății. Înțelegerea autonomiei universitare în mod practic și pe toate nivelele, apoi reflectarea acestei înțelegeri în legislație este cheia unei politici publice cu adevărat utile sistemului. Autonomia are însă și un alt sens, dincolo de cel juridic. Libertatea cercetătorului, dreptul său de a-și selecta subiectele de studiu, expresia neîngrădită de prejudecăți sau de interese variate sunt esențiale atât pentru democrație, cât și pentru prosperitate. Intervenția directă sau indirectă a statului sau a unora dintre instituțiile statului, în activitatea universitară și de cercetare, este în fapt contraproductivă și dăunătoare prin efectele sale pentru întreaga societate.

3.2. Protejarea democrației

3.2.1. Apărarea dreptului de vot

Votul universal este fundamentul unui sistem democratic. Chiar dacă sistemul nostru constituțional garantează votul universal, direct și secret pentru toți cetățenii de vârstă majoră, libertatea votului este încă afectată de practici politice incorecte. Partidul Național Liberal va acționa pentru protejarea dreptului la vot al fiecărui cetățean prin aplicarea constantă a câtorva principii:

A. Încurajarea exercitării dreptului la vot și combaterea fenomenului absenteismului electoral:

- Construirea programelor electorale și politice în parteneriat cu cetățenii;
- Campanii electorale orientate spre probleme reale, relevante pentru interesul public;
- Decență în exprimarea publică a opiniilor și proiectelor;
- Refuzul practicilor de poluare a campaniilor electorale prin lansarea unor teme false, prin deturnarea problematicii și dezinformare intenționată.

B. Lărgirea formelor de participare a cetățenilor la viața politică:

- Diversificarea formelor de consultare a cetățenilor;

- Completarea sistemului de decizie prin practici specifice democrației directe la nivel local;
- Întreținerea unui dialog permanent cu societatea civilă și mediul academic;
- Statuarea și aplicarea unui sistem transparent de evaluare a activității parlamentarilor în parteneriat cu cetățenii reprezentați;
- Favorizarea participării cât mai active la viața politică a unor categorii sub-reprezentate de cetățeni, prin exemplul propriu și prin reforme legislative;
- Combaterea fenomenului traseismului politic și încurajarea unui nou angajament moral în relația dintre clasa politică și corpul cetățenesc.

3.2.2. Egalitatea de șanse și accesul la resurse

Partidul Național Liberal s-a aflat în fruntea luptei pentru democratizarea României după 1989 și pe toată perioada tranziției post-comuniste. Libertatea de expresie și opțiune, pluripartidismul, restaurarea proprietății private au fost marile bătălii pe care le-am dus în anii 1990. În primul deceniu al actualului secol am fost o forță politică activă în procesul apropiării și în final al integrării României în structurile euro-atlantice, pe care le-am văzut, alături de întreaga societate românească, atât ca pe o reafirmare a identității noastre veritabile, de națiune europeană, cât și ca pe o formă de a ne garanta menținerea într-un sistem democratic stabil.

După 2007, în România, bătălia pentru democrație a intrat într-o altă etapă, o etapă care a dus la explozia de revoltă socială pe care am văzut-o în primele luni ale anului 2017. Este bătălia pentru egalitatea de șanse, pentru accesul democratic la resurse, pentru libertate economică și capacitatea de a acționa pentru împlinirea dezideratelor personale. La fel ca libertatea de asociere, pluripartidismul și libertatea de expresie, egalitatea de șanse este parte a sistemului fundamental de valori care condiționează supraviețuirea însăși a unei democrații. Corupția de toate tipurile care a proliferat nestânjenită în anii tranziției, formele agravate pe care le-au favorizat criza economică și recesiunea după 2009 au făcut ca astăzi accesul democratic la resurse și egalitatea de șanse să devină miza principală a luptei pentru democrație a unei noi generații politice.

Aspectele esențiale de care depinde respectarea principiului egalității de șanse sunt corodate de o serie de realități toxice din România de astăzi. Este vorba despre fenomene care afectează cu deosebire tinerii și pe care politicile liberale trebuie să le combată:

- Blocarea dezvoltării economice cauzată de fenomenul corupției endemice;
- Defavorizarea inițiativei și a micilor antreprize economice prin politici de supra-taxare și supra-reglementare;
- Orientarea resurselor publice spre subvenționarea unor activități fără relevanță socială sau economică, în scopul întreținerii clientelei politice.

Partidul Național Liberal trebuie să devină o forță politică relevantă pentru această generație nouă, care se ridică și care s-a exprimat tot mai clar în ultimii cinci ani. Relevanța noastră depinde în mod fundamental de răspunsul pe care îl dăm crizei egalității de șanse și trebuie să cuprindă soluții pentru următoarele probleme:

- Lărgirea caracterului participativ al deciziei la nivel central și local;
- Transparența distribuirii fondurilor publice;
- Limitarea șomajului tinerilor – problemă în care trebuie să includem și lipsa oportunităților pentru angajare în conformitate cu nivelul calificării și al studiilor;
- Calitatea serviciilor publice: educație, sănătate, administrație;
- Susținerea prin planuri de acțiune stabile și predictibile a inițiativelor în educație, cercetare și cultură;
- Combaterea fenomenelor de nepotism și contraselecție în toate instituțiile publice;
- Încurajarea inițiativei private în domeniul dezvoltării sociale și culturale, inclusiv printr-o legislație motivantă.

3.2.3. Administrația în serviciul cetățenilor

Administrația centrală și locală vor fi regândite în România ca servicii aflate în slujba cetățenilor și nu ca forme de exploatare a resurselor comunității. Înțelegem misiunea administrației centrale, dar mai ales a celei locale în cadrul următoarelor concepte generale:

- Democrație participativă - implicarea cetățenilor în decizie, transparența deciziei, cooperarea cu membrii comunității în vederea stabilirii și realizării proiectelor comune, apărarea dreptului fiecăruia de a-și vedea respectate drepturile ca membru al comunității;
- Inițiativă - o administrație locală mai flexibilă, capabilă de adaptare la evoluțiile economiei și la cerințele comunității; sprijinirea inițiativelor și afacerilor locale printr-un cadru administrativ eficient și prietenos; independență de decizie și acțiune în funcție de specificul și resursele locale;
- Corectitudine - eradicarea corupției, un cadru legislativ clar, fără blocaje, eliminarea surselor de inechitate în sistemul administrației locale;
- Solidaritate - protejarea celor care au dificultăți în funcție de nevoile lor specifice, respectarea demnității umane, eliminarea practicilor politicianiste în distribuirea resurselor publice, protejarea copiilor, încurajarea revenirii la viața activă.

În prezent, în România, administrația publică este reglementată de un cadru normativ neunitar, cu prevederi care, deși numeroase, s-au dovedit a fi deseori incoerente, lacunare, ori contradictorii. Consecințele acestei situații sunt cuprinzătoare și au efecte în întreaga societate, normele juridice administrative având dispersie legislativă mult mai mare decât cele din alte domenii de drept.

Caracterul prolix al legislației din domeniul administrației generează, în prezent în România, frecvente contradicții între prevederi precum și o aplicare greoaie și neunitară a normelor de către beneficiari – atât autorități publice, cât și cetățeni.

PNL va acționa în sensul simplificării sistemului normativ și reglementării concrete a următoarelor aspecte:

A. Descentralizarea și autonomia locală prin:

- Transferul de competențe și responsabilități administrative și financiare de la nivelul autorităților administrației publice centrale la nivelul autorităților administrației publice locale;
- Transformarea serviciilor deconcentrate din teritoriu în servicii descentralizate plasate în responsabilitatea autorităților locale, cu excepția instituțiilor de control care trebuie să rămână în subordinea autorității centrale.
- Clarificarea competențelor la diferite niveluri și structuri ale administrației publice, cu o distribuție rațională a responsabilităților;
- Elaborarea unei strategii a descentralizării prin reglementări coerente care să poată fi implementate și inițiate prin programe cu termene precise.

B. O administrație locală în parteneriat cu cetățenii:

- Stabilirea priorităților în alocarea fondurilor prin implicarea cetățenilor;
- Întărirea procesului democratic printr-o administrație participativă, prin consultarea directă a cetățenilor asupra deciziilor privitoare la proiecte cu impact asupra comunității;
- Definirea priorităților și stabilirea clară a țintelor, având drept finalitate eficiența cheltuirii fondurilor publice și publicarea planurilor de acțiune elaborate în forurile de decizie ale administrației publice locale;
- Dezvoltarea parteneriatului public-privat pentru îmbunătățirea calității serviciilor publice;
- Asigurarea transparenței cheltuielilor prin informarea periodică a contribuabililor;
- Pentru asigurarea continuității și calității serviciilor care se adresează cetățenilor stabilirea organigramei, a statutului de funcții, a necesarului de personal din cadrul aparatului executiv va fi atribuția primarului fiecărei unități administrativ-teritoriale;
- Întărirea proprietății private în comunitățile locale prin accelerarea realizării sistemului de înregistrare a proprietăților în cadastru și cartea funciară la nivelul întregii țări și clarificarea aspectelor legate de proprietatea unităților administrativ-teritoriale.

C. Îmbunătățirea legii administrației publice locale prin:

- Implementarea funcției de administrator public la nivelul autorităților administrației publice locale, cu statut de funcționar public;
- Validarea mandatelor consilierilor locali de către judecătoria;
- Modificarea duratei mandatului primarului și al consiliului local la 5 ani.

D. Profesionalism și competență în administrație:

- Profesionalizarea personalului din administrația publică locală, inclusiv prin urmarea cursurilor de formare profesională și dezvoltarea centrelor regionale de formare continuă;
- Un sistem de salarizare transparent, bazat pe performanță și merit;
- Un nivel al salarizării motivant și ierarhizat în funcție de nivelul contribuției și de nivelul de responsabilitate al funcției îndeplinite;

- Reformarea funcțiilor de conducere și o selecție a acestora și pe baza abilităților manageriale;
- Elaborarea unei metodologii de evaluare a posturilor și evaluarea propriu-zisă a acestora;
- Crearea unui sistem coerent și expertiza necesară pentru identificarea exactă a necesarului de perfecționare pentru fiecare instituție publică;
- Dezvoltarea centrelor regionale de formare continuă ale administrației publice locale atât din punct de vedere logistic, cât și al resurselor umane și extinderea rețelelor de parteneri naționali și internaționali.

E. O nouă concepție în finanțarea administrației publice locale:

- Întărirea autonomiei financiare, cu îmbunătățirea sistemului de calcul al alocărilor pentru completarea bugetelor locale (TVA, impozit pe salarii, etc.);
- Sincronizarea transferului competențelor cu transferul resurselor financiare, umane și materiale necesare exercitării acestora, pentru a asigura eficiența măsurii de descentralizare și a evita apariția blocajelor în desfășurarea activităților;
- Transferul competențelor și atribuțiilor în domenii care vizează valorificarea resurselor locale neglijate de administrația centrală sau abandonate în absența unui proprietar, inclusiv a terenurilor agricole sau infrastructurilor destinate activităților sportive și culturale aflate în situațiile menționate;
- Transferul către autoritățile locale a competențelor și patrimoniului necesar pentru a putea reface și extinde sistemele de irigații și canale, diguri, sprijiniri de maluri, inclusiv prin atragerea de fonduri europene, mai ales în contextul schimbărilor climatice cu care se confruntă anumite zone din România.

F. Principiile solidarității sociale:

- Rigurozitate și corectitudine în întocmirea dosarelor de ajutoare sociale;
- Aplicarea politicilor de solidaritate socială exclusiv în favoarea celor care au nevoie de sprijinul comunității;
- Întărirea politicilor de protecție a drepturilor copiilor inclusiv prin sancționarea beneficiarilor de ajutor social care nu permit copiilor să frecventeze școala sau să beneficieze de bursele de școlarizare;
- Stabilirea unor condiții clare privind condiționarea acordării ajutorului social pentru persoane care nu au probleme de sănătate în funcție de demonstrarea voinței de a se integra într-o viață profesională activă sau de a contribui în alte forme la economia comunității;
- Întărirea capacității administrației locale de a susține continuarea studiilor prin acordarea de burse și alte forme de sprijin material pentru copiii care obțin performanțe școlare, artistice sau sportive și care provin din medii defavorizate economic.

3.3. Calitatea vieții în România

Obiectivul nostru pentru următorul deceniu este restaurarea sentimentului de mândrie de a fi român pentru fiecare dintre cetățenii noștri și refacerea încrederii în forțele proprii pentru societatea românească.

În anul 2018, România aniversează centenarul Marii Uniri, un moment care pune în perspectivă experiențele, traumele și victoriile trăite de această societate în decursul secolului pe care l-am parcurs de la sfârșitul primului război mondial. Este nedrept și frustrant ca românii să fie ținta neîncrederii, a discursurilor disprețuitoare sau, mai grav, a unor politici discriminatorii în Europa și dincolo de ea. Societatea românească a câștigat prin mari sacrificii în primul război mondial unitatea națională, pe care a pierdut-o prin acțiunea concertată a unor mari puteri în cel de-al doilea război mondial.

Timp de o jumătate de secol, regimul comunist, impus prin forță din exteriorul țării, a blocat evoluția socială, economică și culturală liberă și ne-a menținut într-o stare de permanentă întârziere a dezvoltării în comparație cu alte societăți europene. În perioada în care în vestul continentului planul Marshall și libertatea de opțiune stimulau creșterea economică, avansul social și cultural, România era prizoniera politicii staliniste. Eliberarea din sistemul comunist a fost violentă, plătită cu victime și cu o lungă tranziție care ne-a măcinat energia și resursele. Chiar și așa, am reușit să devenim parte a NATO, a UE, avem un sistem constituțional democratic și reformele economice la care PNL a avut contribuții esențiale. Toate acestea produc, în prezent, rezultate. Există inițiativă privată românească, precum și capacități profesionale care atrag investiții externe.

Partidul Național Liberal nu are o viziune revizionistă sau sectară, se delimitează cu hotărâre de toate formele de populism naționalist. Obiectivul nostru este acela de a încuraja o raportare sănătoasă, pozitivă și mobilizatoare față de capacitățile societății românești. Ne dorim un patriotism modern, bazat pe aprecierea victoriilor obținute, critic în privința erorilor, încrezător în capacitatea de a construi o societate de succes. Credem că acest nou atașament față de ideea unei Români moderne, democratice și prospere este esențial pentru viitorul nostru într-o lume în curs de remodelare, iar condiția asigurării acestui atașament este ridicarea calității vieții în țara noastră. Încrederea într-un model social, dorința de participare creativă, investiția de energie, talent, resurse materiale sunt direct proporționale cu oportunitățile pe care o societate le oferă membrilor săi. Iată de ce considerăm că preocuparea pentru calitatea vieții în România este, în esență, o preocupare pentru afirmarea națională.

Cinci mari domenii definesc concepția liberală cu privire la calitatea vieții: educația, sistemul de sănătate, siguranța cetățenilor, cultura și protecția patrimoniului comun.

3.3.1. O educație care asigură șanse pentru toți

Pentru liberali educația este un pilon al dezvoltării și o investiție în viitor, fiind indispensabilă construcției unei societăți echilibrate, cu o calitate a vieții ridicată. Noi gândim educația într-o manieră complexă, care pune în centru

sistemul de învățământ obligatoriu, dar nu se limitează la acesta. Prin educație ne dorim să asigurăm copiilor noștri șansa de a deveni stăpânii propriilor destine, adulți capabili să își întemeieze familii și să își crească proprii copii, persoane de succes în societate și în profesia aleasă. În același timp, vrem să formăm cetățeni responsabili și informați, capabili de a evalua critic și de a reacționa independent în relația cu statul.

Principiile pe care se bazează concepția noastră despre educație pornesc de la realitățile formării personalității tinerilor, de la evoluțiile sistemelor de învățământ în epoca modernă și de la cele mai recente evoluții și tendințe în educație la nivel internațional. Considerăm însă că orice politică în domeniul educației trebuie să includă, dincolo de aceste repere generale, și criteriul adecvării la contextul societății românești.

Educația începe în familie, iar părinții sunt primii responsabili pentru formarea copiilor. Acest lucru implică mai mult decât deciziile privitoare la școală, la parcursul copiilor în interiorul sistemului de învățământ formal sau la supravegherea pregătirii școlare a acestora. Ca educatori, părinții sunt responsabili pentru formarea primelor atitudini sociale, sunt cei care favorizează primele gesturi culturale și oferă primele valori și modele comportamentale. Partidul Național Liberal recunoaște importanța acestei componente a educației și urmărește să o sprijine prin politici care vin în sprijinul rolului educativ al familiei:

- Servicii de consiliere pentru părinți, în probleme legate de educația și îngrijirea copiilor;
- Politici de sprijinire a accesului la cultură pentru familiile din medii defavorizate;
- Programe de alfabetizare a adulților;
- Supravegherea și sancționarea acțiunilor care afectează dreptul copiilor la educație.

Învățământul rămâne cel mai amplu sistem de asigurare a șansei la educație pentru fiecare copil și, prin acest fapt, un element central în politica Partidului Național Liberal de consolidare a egalității de șanse pentru cetățenii României. Pornind de la această premisă afirmăm angajamentul nostru pentru următoarele principii și politici:

- Creșterea finanțării ca o condiție necesară pentru revitalizarea și transformarea calitativă a sistemului național de educație;
- Regândirea dimensiunii sociale a educației, stabilind ca prioritate reducerea abandonului școlar;
- Respectarea principiului dreptului la opțiune în educație la toate nivelele, în funcție de specificul și obiectivele fiecărei etape a pregătirii școlare;
- Creșterea calității actului didactic prin întărirea autorității și prestigiului social al cadrelor didactice. Acest aspect include regândirea sistemului de salarizare, a celui de formare, a cadrului de funcționare precum și a parcursului de carieră, cu scopul creșterii atractivității acestei profesii;
- Revalorizarea și dezvoltarea învățământului profesional ca opțiune viabilă pentru asigurarea viitorului tinerilor;
- Fundamentarea programelor școlare pe trei valori fundamentale: principiile științifice, deschiderea către societate și nevoile personale ale copiilor și tinerilor;
- Încurajarea spiritului competitiv și recompensarea performanței atât pentru elevi, cât și pentru profesori;
- Creșterea parcursului școlar obligatoriu;
- Reducerea decalajelor în accesul la educația de calitate între copii prin susținerea celor care provin din medii

defavorizate;

- Combaterea fenomenului sărăciei copiilor, una dintre cele mai grave și mai perverse forme de sărăcie în societatea noastră, generatoare de eșec social dincolo de limitele unei generații;
- Evitarea reformelor în educație în absența unor diagnostice extinse pivoare la rezultatele reformelor precedente.

PNL va regândi și reclădi sistemul de educație ca pe o parte esențială a macrosistemului național și european, asigurându-i totodată stabilitate și predictibilitate. Scopul final al actului educațional este asigurarea unei bunăstări individuale, iar aceasta este condiția unei societăți prospere, în care libertățile individuale sunt realizate în mod efectiv.

3.2. Un sistem de sănătate mai bun și mai accesibil

Accesul la servicii medicale este esențial pentru asigurarea calității vieții pentru orice persoană, indiferent de vârstă, venituri sau situație socio-economică. Într-o societate cu tendință de îmbătrânire, așa cum este în acest moment societatea românească, sistemul de sănătate trebuie să răspundă unor provocări divergente:

- Asigurarea îngrijirii de calitate pentru persoane care avansează în vârstă fără a spori costurile acestor servicii;
- Garantarea sănătății publice ca formă de prelungire a capacității cetățenilor de a menține o viață profesională și personală activă;
- Încurajarea procesului de întinerire a populației prin sporirea încrederii în accesul liber la servicii medicale de calitate.

Partidul Național Liberal respectă în domeniul sănătății principiile generale pe care le afirmă în declarația sa doctrinară: libertatea de opțiune, eficacitatea și responsabilitatea. În consecință vom susține politici care urmăresc:

A. Cultivarea conștiinței personale în privința sănătății:

- Dezvoltarea medicinei profilactice;
- Educația medicală în școală;
- Un sistem de contribuții financiare care să includă o dimensiune de planificare personală și familială a investiției în sănătate.

B. Un sistem de sănătate mai bun, costuri mai mici:

- Modernizarea dotărilor și a procedurilor medicale;
- Investiții în sistemul de formare a cadrelor medicale medii și superioare;
- Reducerea prețurilor la medicamente prin politici de combatere a practicilor anti-competitive pe piața medicamentelor.

C. Modernizarea ofertei din sănătate: sistem de finanțare, servicii, tratamente:

- Reformarea și completarea sistemului asigurărilor de sănătate;
- Introducerea contului de economii pentru sănătate ca instrument financiar rezervat serviciilor medicale;
- Politici de stimulare a intervenției inițiativei private în dezvoltarea rețelei de servicii medicale.

D. Centrarea sistemului pe nevoile pacientului:

- Debirocratizarea sistemului de sănătate;
- O mai mare flexibilitate a mecanismului de utilizare a asigurării de sănătate în funcție de opțiunea contribuabilului, în sistemul de stat sau privat;
- Întărirea legislației privitoare la sancționarea malpraxisului medical.

Politica liberală în sănătate vizează finanțarea sistemului și calitatea corpului de cadre medicale. La fel ca în cazul sistemului de învățământ, atragerea cadrelor medicale bine pregătite și motivate necesită îmbunătățirea radicală a statutului profesional, începând cu reconsiderarea costurilor presupuse de formarea profesională și până la îmbunătățirea condițiilor de lucru și a veniturilor. Investiția în formare trebuie valorificată prin asigurarea unui mediu profesional care să favorizeze dezvoltarea carierei și care să mențină cadrele medicale calificate în țară.

Sistemul contribuțiilor la sistemul de sănătate este, în acest moment, întruchiparea unui veritabil paradox: costisitor și insuficient. Viziunea noastră se bazează pe stimularea responsabilității personale și încurajarea opțiunilor pentru asigurările facultative și pe introducerea contului de economii pentru sănătate. O condiție de succes este transparența gestionării acestor fonduri, principiu care trebuie, în mod obligatoriu, extins și asupra gestionării fondurilor constituite din contribuția obligatorie universală. Gestiunea fondurilor publice trebuie, în consecință, să înceteze să mai fie un domeniu al sinecurilor politice și să intre în logica administrării private, monitorizată atât de către stat, cât și de către contributorii/beneficiarii direcți.

3.3.3. Siguranță națională și personală, drepturi și libertăți respectate

Sănătatea unei societăți depinde de sentimentul de securitate personală pe care îl asigură fiecărui cetățean. Înțelegem siguranța personală într-o manieră complexă, care include un sistem de factori, de la siguranța economică la protecția proprietății, de la protecția în fața variatelor forme de violență la asigurarea viitorului. De asemenea, PNL recunoaște relația inseparabilă dintre siguranța personală și cea a comunității.

Respectarea drepturilor fiecărui membru al societății presupune politici care vizează o serie de aspecte ale interacțiunii sociale:

A. Securitatea muncii:

- Bază de pornire eficientă, prin nivelul formării și adevărate la piața muncii;

- Piață a muncii diversificată și dezvoltată;
- Asigurarea unei puteri de cumpărare satisfăcătoare prin venituri obținute din munca proprie;
- Opțiuni pentru formarea continuă în orice etapă a carierei;
- Scăderea prețului muncii prin reducerea contribuțiilor sociale.

B. Protecția proprietății și siguranța veniturilor:

- Legislație angajată ferm în protejarea proprietății private;
- Politici economice orientate spre stimularea investiției și inițiativei private;
- Educație economică și de gestionare a bugetului personal inclusă în pachetul educațional obligatoriu.

C. Protecția familiei:

- PNL recunoaște importanța familiei în constituirea sistemului de siguranță al fiecărei persoane și, în consecință, ca o formă de autonomizare a indivizilor în relația cu statul;
- PNL își afirmă angajamentul în protejarea drepturilor și eliminarea oricăror forme de discriminare în tratamentul familiilor, atât în structura lor tradițională, cât și a familiilor monoparentale;
- Combaterea violenței în familie, în primul rând a violenței îndreptate împotriva copiilor și a femeilor;
- Promovarea politicilor de sprijin pentru familiile cu probleme speciale: sărăcie extremă, dizabilități fizice, autism, probleme grave de sănătate.

D. Respectarea drepturilor omului:

- Drepturile omului sunt fundamentul unei societăți democratice, precum și condiția afirmării libertății personale și a progresului individual și colectiv;
- PNL recunoaște faptul că drepturile omului sunt universale și se află în constantă definire și completare;
- Legislația susținută de către PNL nu admite nicio formă de discriminare care încalcă drepturile omului în România.

E. Controlul fenomenului infracțional:

- Combaterea corupției la toate nivelele ca formă de agresiune asupra individului și societății;
- PNL este în favoarea unei politici de întărire a măsurilor îndreptate împotriva crimei organizate și a delictelor însoțite de violență, pentru care sancțiunile trebuie înăsprite și executate în totalitate.

F. Combaterea fenomenelor care prezintă pericol pentru sănătate la nivel social:

- Conform principiului asocierii libertății cu responsabilitatea, PNL va aplica politici de combatere a fenomenelor care protejează sănătatea publică: vaccinarea obligatorie împotriva maladiilor care prezintă pericol social, profilaxia bolilor infecțioase, respectarea regulilor de curățenie și igienă publică.

G. Securitatea alimentară:

- Protejarea resurselor alimentare naționale (conservare, stabilitate, acces);
- Dezvoltarea unui sistem public de educație cu privire la securitatea alimentară și problemele nutriționale;
- Dezvoltarea cercetărilor orientate spre conservarea și dezvoltarea resurselor alimentare sănătoase.

H. Sistemul național de securitate:

- Menținerea unui buget de 2% din PIB pentru cheltuielile militare în decada 2017-2027, în conformitate cu Acordul politic încheiat de partidele parlamentare în 2015;
- Consolidarea capacităților militare naționale prin demararea și finalizarea marilor programe de înzestrare ale Armatei României, care vor întări profilul de furnizor de securitate al țării noastre la nivel aliat, în această regiune;
- Adoptarea unei legislații moderne în domeniul securității naționale, care să acopere nevoia reală de protecție a societății față de pericole în creștere, cum ar fi cele din spațiul cibernetic sau amenințările teroriste, dar păstrând un accent puternic pe respectarea drepturilor și libertăților civile;
- Asigurarea atractivității carierei militare prin stabilitate legislativă, predictibilitate financiară și consolidarea statutului social al angajaților din sistemul național de securitate.

3.3.4. Împreună prin cultură și sport

Cultura și sportul întăresc coeziunea societății și alimentează în mod constant mândria națională și sentimentul de optimism în privința viitorului. Sprijinirea lor este o obligație morală, o strategie de dezvoltare și o formă de consolidare a prestigiului României în exteriorul țării și în ochii propriilor cetățeni.

Cultura este unul dintre acele domenii care a avut întotdeauna și va avea în continuare nevoie de finanțare publică. Rezultatele acțiunii culturale nu sunt întotdeauna exprimate în forme materiale directe și nu trebuie evaluate în această manieră. Pe de altă parte, există practici pe care o politică liberală trebuie să le încurajeze chiar și în contextul unei finanțări majoritare din fonduri publice:

- Un sistem transparent și bazat pe competiție pentru distribuirea fondurilor în cultură;
- Promovarea culturii clasice și contemporane românești în afara țării;
- Dezvoltarea unor programe pentru menținerea contactului diasporei românești cu fenomenul cultural contemporan din țară;
- Încurajarea prin legislație motivantă a finanțării proiectelor culturale prin finanțări private;
- O legislație favorabilă dezvoltării industriilor creative. Acest sector economic modern este nu numai o formă eficientă de susținere a acțiunii culturale, ci și o manieră de autonomizare a culturii în relația cu statul, fiind totodată și unul dintre cele mai moderne, avansate tehnologic și creative sectoare de pe piața muncii.

O acțiune a statului în domeniul sportului implică, în viziunea liberalilor, obiective și metode care încurajează independența și libera dezvoltare a acestui sector:

- Întărirea educației sportive în rândul copiilor și tinerilor, pentru o societate sănătoasă și dinamică;
- Încurajarea parteneriatelor public-privat cu deosebire în administrația locală pentru dezvoltarea infrastructurii sportive;
- Adoptarea unor măsuri legislative care încurajează susținerea privată pentru sporturi neglijate;
- Reformarea educației sportive în școală, inclusiv a responsabilităților cadrelor didactice de specialitate și a formelor de competiție sportivă școlară.

3.3.5. Protecția patrimoniului comun

Patrimoniul cultural și natural pe care îl primim de la generațiile care ne-au precedat reprezintă o valoare pe care nu o putem înlocui și pe care trebuie să o tratăm ca pe un capital care revine de drept generațiilor următoare. Conservarea patrimoniului istoric și natural este nu numai o formă de conectare între generațiile care se succed în societate, ci și o resursă esențială pentru dezvoltare. În același timp, de calitatea lor depinde calitatea vieții noastre și a copiilor noștri.

Pentru protejarea patrimoniului cultural-istoric politicile liberale vizează:

- Reforma instituțiilor culturale (muzee, biblioteci etc.) prin extinderea atribuțiilor și tipurilor de acțiune culturală, pentru întărirea relației lor cu societatea;
- Introducerea unui sistem de recrutare internațională a managerilor instituțiilor culturale de importanță națională, în scopul unei mai bune conectări la rețelele internaționale ale instituțiilor de profil;
- Adoptarea unei legislații motivante pentru finanțarea activității instituțiilor culturale;
- Întărirea componentei artistice în educația primară și secundară;
- Favorizarea investițiilor în ramuri artisanale tradiționale, ca o formă de dezvoltare a economiilor locale și de conservare a patrimoniului imaterial al României;
- Adoptarea unei legislații dedicate favorizării și protejării investitorilor și artiștilor implicați în industriile creative;
- Revizuirea și actualizarea legislației privitoare la patrimoniul cultural-istoric mobil și imobil al României;
- Dezvoltarea unor programe de formare specializate în studiul patrimoniului cultural.

Conceptul modern de patrimoniu este extins și asupra patrimoniului natural, care trebuie înțeles nu numai ca o resursă economică ci și în calitatea sa de cadru al vieții comunității. Într-o lume în care resursele naturale, începând cu flora și fauna, continuând cu solul și rezervele de apă, menținerea unui cadru natural curat și sănătos devine un veritabil capital social. Partidul Național Liberal va contribui la conservarea și valorificarea acestui patrimoniu prin:

- Atragerea de fonduri europene destinate cu predilecție exploatării ecologice a resurselor naturale;

- Încurajarea investițiilor destinate refacerii unor rezerve naturale afectate de exploatarea nerațională (în primul rând a pădurilor);
- Susținerea programelor de educație ecologică;
- Susținerea cercetărilor de performanță în domeniul științei mediului.

3.4. România în lumea de astăzi

3.4.1. Valorile noastre

România noastră este o țară europeană prin definiție. Întreaga istorie a construcției statului modern, construcție la care liberalii au jucat un rol de prim-plan, a fost făcută sub semnul apartenenței la civilizația europeană. Modelele noastre instituționale și sociale, educația și opțiunile elitei politice și culturale românești, contribuția noastră la istoria continentului ne dau dreptul să ne afirmăm statutul indiscutabil de națiune europeană.

Caracterul european nu anulează specificul național al culturii românești. Identitatea noastră va include întotdeauna o istorie proprie, cu reperele și provocările sale unice, dar în același timp corelate cu cele europene. La fel ca toate popoarele Europei suntem noi înșine și suntem europeni, iar acest echilibru este prețios și suntem angajați în conservarea lui.

România este o țară cu fundamente istorice multiculturale, în care un număr mare de minorități naționale sunt recunoscute și respectate. Această diversitate există într-un cadru de valori și opțiuni comune. Suntem uniți printr-un mod de viață, prin experiențe împărtășite, printr-un destin istoric împărtășit. Minoritățile naționale reprezintă o sursă de bogăție socială și culturală de care nu ne putem lipsi și pe care trebuie să o protejăm și chiar să o refacem în forme noi acolo unde trecutul comunist a distrus-o.

Liberalii au contribuit la revenirea României între țările moderne, în rândul democrațiilor stabile. Acest statut este inseparabil de cel de participant la procesul de globalizare. Tensiunile acestui fenomen mondial nu ne pot ocoli în totalitate și nu putem sustrage transformărilor pe care el le imprimă. Putem însă să ne asigurăm că România se va afla în tabăra celor care au de câștigat din această nouă transformare a lumii. În perioada recentă, cu deosebire începând de la criza economică, am constatat o contrareacție în fața tendințelor globalizării din partea celor care se consideră defavorizați de orientarea pe care a luat-o acest proces istoric odată cu încetarea războiului rece. Trebuie să fim conștienți că fenomenul globalizării nu se poate încheia, este numai o etapă a unui proces istoric început deja din epoca modernității timpurii și va continua chiar în condițiile accentuării actualelor tensiuni. Obligația noastră este să ne construim strategii realiste de dezvoltare, bazate pe nevoia de a conserva și a valorifica în forme noi tradițiile culturale românești, pe de o parte, precum și pe oportunitățile de progres pe care le stimulează globalizarea, pe de altă parte.

3.4.2. Diaspora românească – cel mai dinamic reprezentant al țării în lume

Situația României, din punct de vedere al numărului cetățenilor români cu domiciliul sau reședința în străinătate, s-a schimbat substanțial în ultimii ani, în contextul globalizării, a creșterii mobilității la nivel mondial, urmare a mai multor valuri de migrație. Astfel, în prezent, există peste 4 milioane de cetățeni români în afara granițelor țării, iar numărul acestora este în creștere, această cifră reprezentând peste 20% din numărul total de cetățeni ai României.

Partidul Național Liberal urmărește să contribuie la prezervarea și afirmarea identității etnice, culturale, religioase și lingvistice a acestora și să se consolideze ca partener de încredere pentru românii de pretutindeni ce împărtășesc valorile liberale.

A. Măsuri și obiective în relația cu diaspora românească:

- Unificarea instituțională a politicilor referitoare la românii de pretutindeni, prin înglobarea în cadrul Ministerului Românilor de Pretutindeni (MRP) a tuturor organismelor care au impact asupra comunităților românilor de pretutindeni (Institutul Eudoxiu Hurmuzachi pentru românii de pretutindeni, Institutul Limbii Române, Direcția specializată din cadrul Institutului Cultural Român, etc.);
- Respectarea prevederilor constituționale referitoare la norma de reprezentare parlamentară și, pe cale de consecință, mărirea numărului de parlamentari pentru românii care trăiesc în diaspora;
- Desemnarea de către MRP, în cadrul consulatelor generale ale României, a unui diplomat însărcinat cu relația cu românii de pretutindeni, cu avizul MAE (de preferat români rezidenți în diaspora, buni vorbitori ai limbii statului gazdă și cunoscători ai legislației statului de rezidență);
- Adoptarea inițiativei legislative pentru constituirea Comitetelor Românilor de Pretutindeni ca principal organism reprezentativ al românilor de pretutindeni;
- Introducerea votului electronic pentru alegerile prezidențiale, europarlamentare, parlamentare și referendumuri, până la alegerile prezidențiale din 2019;
- Inițierea unui program EXPAT care să sprijine cetățenii români cu expertiză din țările Uniunii Europene pentru instalarea pe teritoriul României și adaptarea legislației pentru adoptarea și integrarea acestor experți;
- Facilitarea redobândirii cetățeniei române pentru toți românii născuți în România și emigrați înainte de 1989;
- Adoptarea de măsuri legislative menite să creeze un cadru favorabil pentru încurajarea cetățenilor români din diaspora care vor să investească în România;
- Dezvoltarea unei politici de parteneriat cu autoritățile statelor pe teritoriul cărora trăiesc comunități de români, astfel încât aceștia să beneficieze de toate drepturile conferite de legislație, precum și de dreptul fundamental de a-și păstra identitatea religioasă, culturală și lingvistică.
- Continuarea proiectului privind includerea unor cetățeni români din afara granițelor, membri ai PNL, în listele pentru alegerile locale, pe locuri eligibile.

B. Măsuri și obiective în relația cu Republica Moldova și comunitățile românești din țările vecine:

- Reformarea politicii de acordare a burselor pentru etnicii români din afara granițelor. Inițierea, în acest sens, a

unor dezbateri publice largi cu implicarea tuturor părților (factori de decizie, elevi, studenți, absolvenți, experți, șefi ai instituțiilor de învățământ mediu și superior, ai mediului privat și de afaceri, etc.);

- Crearea Fondului de Dezvoltare România-R.Moldova (FDRM), care ar facilita utilizarea tuturor fondurilor din cadrul celor 100 de milioane de euro, puși la dispoziția R.Moldova de către România. Fondul s-ar afla în gestiunea MRP, care ar împrumuta expertiză, norme legale și alte resurse instituționale de la unitatea ODA a MAE, dar și de la actualul Minister al Dezvoltării Regionale și al Administrației Publice, care are în gestiune finanțele. Resursele din cadrul FDRM ar urma să fie alocate pe bază de proiecte, așa cum în prezent se desfășoară procesul gestionat de unitatea ODA a MAE. Accentul principal în procesul de evaluare a proiectelor va fi pus pe dimensiunea integrării europene a R.Moldova, respectiv a implementării Acordului de Asociere și a Zonei de Comerț Liber, Aprofundat și Cuprinzător;
- Demararea unui amplu program de integrare culturală, economică, mediatică și de infrastructură, prin valorificarea și dezvoltarea protocoalelor inter-ministeriale semnate în 2012 la Iași în cadrul primei ședințe inter-guvernamentale România-R.Moldova (Ungureanu-Filat);
- Susținerea Republicii Moldova în parcursul său european, întărirea parteneriatului între cele două state românești, precum și aprofundarea măsurilor de încurajare a prezenței românești peste Prut, în special a investițiilor românești;
- Simplificarea procedurii de acordare a cetățeniei române pentru etnicii români din vecinătate și Balcani;
- Intensificarea cooperării cu autoritățile locale și centrale din statele vecine și din Balcani, pentru a putea promova mai eficient drepturile etnicilor români, în conformitate cu standardele europene;
- Introducerea unei noi circumscripții electorale pentru cetățenii români cu domiciliul în Republica Moldova și vecinătate, reprezentată în Parlament de un senator și doi deputați. Această delimitare între problematica românilor din diaspora și cea a românilor din vecinătate este necesară ținând cont de nevoile specifice prezente în rândul acestor categorii de comunități.

3.4.3. Pentru o politică externă și de securitate activă și realistă

Alianțele de astăzi ale României trebuie înțelese ca fiind mai mult decât o garanție de securitate. Faptul că țara noastră este astăzi membru al NATO și al Uniunii Europene este rezultatul tenacității și voinței societății românești în perioada dificilă a tranziției. Cele două structuri internaționale în care suntem astăzi membri au fost percepute în societatea românească nu numai ca o formă de asigurare a stabilității și a unui viitor prosper, dar și ca o afirmare a reconectării politice cu identitatea noastră europeană și occidentală. Din rațiuni practice, dar și din datorie pentru valorile profunde ale României moderne, PNL trebuie să promoveze o politică activă și constructivă atât în NATO cât și în UE.

Pilonii politicii externe și de securitate a țării noastre sunt statutului de membru al NATO și UE, precum și parteneriatul strategic cu SUA.

Trebuie să urmărim afirmarea noastră mai activă în structurile din care facem parte. La nivelul NATO, este vital

ca România să dea dovadă de seriozitate și să-și respecte angajamentele privind majorarea acheltuielilor militare la 2% din PIB pentru decada 2017-2027, ca o dovadă a înțelegerii și asumării solidarității trans-atlantice. Menținerea angajamentelor de securitate ale NATO este crucială pentru securitatea întregii Europe, iar pentru noi, ca stat de graniță al Alianței, cu atât de mult. Investițiile în sistemul de apărare, participarea la acțiunile NATO trebuie să fie completate și de acțiuni politice de natură să întărească coeziunea Alianței și să ne implice în definirea obiectivelor sale viitoare.

Uniunea Europeană, pe de altă parte, se confruntă cu una dintre cele mai serioase crize din istoria sa. Efectele Brexit-ului sunt încă greu de anticipat. În sialul resentimentelor sociale generate de criza economică și de politica de austeritate, la care s-a adăugat criza multiculturalismului evidentă în ultimii ani, într-un număr important de societăți europene s-au afirmat forțe politice extremiste și populiste periculoase. Criza clasei politice europene este evidentă și în absența ideilor, inclusiv în tendința unora dintre lideri de a încerca să facă pași înapoi în construcția europeană. România nu poate accepta dezagregarea unuia dintre pilonii fundamentali ai politicii sale externe. În egală măsură, nu putem accepta ideea unei Uniuni Europene în care statele membre nu au drepturi egale. Pentru a avea o voce mai puternică, însă, România trebuie să își asume două atitudini indispensabile: a) respectarea obligațiilor presupuse de calitatea de membru al UE, inclusiv în termenii generării încrederii în funcționalitatea sistemului nostru instituțional la toate nivelele; b) trecerea de la o mentalitate și o politică de membru minor al Uniunii la o gândire și un comportament constructiv și activ, inclusiv prin participarea mai activă la definirea obiectivelor și politicilor Uniunii Europene.

Parteneriatul strategic cu SUA este o componentă fundamentală a securității României, iar excelenta cooperare în zona militară și de intelligence reflectă acest fapt. Relația dintre București și Washington trebuie întărită și dezvoltată într-un mod similar și pe alte coordonate, în speacial în ceea ce privește cooperare economică, mai ales în domenii precum cel energetic sau al industriei de apărare.

România trebuie să acționeze și în plan bilateral, în condițiile în care evoluțiile în plan extern sunt dinamice și cu un grad tot mai mare de impredictibilitate. Parteneriatele strategice pe care România le are încheiate în prezent, trebuie să capete și mai multă substanță, mai ales în plan economic. O oportunitate evidentă o constituie și dezvoltarea cooperării industriale dintre marile companii occidentale de armament și industria națională de profil, ca urmare a demarării programelor majore de achiziții de tehnică militară pentru armata noastră, în condițiile în care se estimează pentru următorii 10 ani alocări bugetare de cca 15 miliarde euro, la un buget anual al MApN de 2% din PIB. Aceste achiziții nu trebuie privite doar ca o simplă activitate comercială, ci pot să determine și întărirea relațiilor politice.

Este necesar ca România să dezvolte politici regionale coerente pentru spațiul Mării Negre și Balcani prin abordări cuprinzătoare, care să includă și un program de stimulare a investițiilor naționale directe. Este necesară încurajarea companiilor de stat și deținătorilor de capital privat pentru a investi în regiunea vecină României, iar aceste acțiuni trebuie să aibă un suport consistent din partea statului. Este nevoie un plan articulat, de perspectivă, coordonat la nivel național, care să implice Președinția, Guvernul, alte instituții ale statului, mediul bancar românesc și companii private pentru a determina pe termen mediu și lung o prezență economică românească robustă în spațiul balcanic și pontic.

La fel va trebui procedat și în cazul Republica Moldova. Fără o influență economică substanțială, promovarea intereselor României va depinde doar de simpatiile fluctuante pro-vest sau, dimpotrivă, pro-est ale factorului politic de la Chișinău.

Totodată, politica externă a României are nevoie de investiții care să ne permită extinderea relațiilor economice în regiuni precum Africa, Orientul Mijlociu și Extremul Orient. Trebuie să gândim politica noastră externă în egală măsură ca o resursă și ca o investiție, având în același timp conștiința faptului că succesul nu poate decât să sporească valoarea României atât în cadrul NATO, cât și în Uniunea Europeană.

Moțiunea noastră este, înainte de toate, un apel la unitate. Credem cu tărie în capacitatea Partidului Național Liberal de a conduce țara spre un viitor bun. Credem cu tărie în faptul că fără partidul nostru acest viitor este în pericol. Mai mult decât orice, această moțiune este expresia încrederii pe care o avem în resursele societății românești, în rolul de lider pe care trebuie să îl îndeplinească Partidul Național Liberal și în forța noastră de a asigura, în deplin parteneriat cu cetățenii, dezvoltarea României.

